

Bryssel, 23. lokakuuta 2025
(OR. en)

14416/25

COPS 528	CSC 536
POLMIL 323	ECOFIN 1406
INDEF 124	UEM 511
EUMC 377	COEST 764
HYBRID 130	ESPACE 70
PROCIV 131	POLMAR 66
IND 454	CYBER 295
MAP 96	TRANS 490
COMPET 1061	PESCO 19
FISC 287	CFSP/PESC 1517
FIN 1244	CSDP/PSDC 636
EDA	

SAATE

Lähettiläs:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	JOIN(2025) 27 final
Asia:	YHTEINEN TIEDOANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-NEUVOSTOLLE JA NEUVOSTOLLE Rauhan puolesta - puolustusvalmiuden tiekartta 2030

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja JOIN(2025) 27 final.

Liite: JOIN(2025) 27 final

EUROOPAN
KOMISSIO

UNIONIN ULKOASIOIDEN
JA TURVALLISUUSPOLITIIKAN
KORKEA EDUSTAJA

Bryssel 16.10.2025
JOIN(2025) 27 draft

**YHTEINEN TIEDOANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, EUROOPPA-
NEUVOSTOLLE JA NEUVOSTOLLE**

Rauhan puolesta - puolustusvalmiuden tiekartta 2030

1 – Johdanto

Se, mitä EU ja sen jäsenvaltiot tekevät tämän vuosikymmenen loppuvuosina, tulee muovaamaan maanosan turvallisuutta useita vuosikymmeniä. Eurooppa tarvitsee vuoteen 2030 mennessä riittävän vahvan eurooppalaisen puolustuksen, jotta se voi pitää vihollisensa uskottavasti loitolla ja vastata mahdollisiin hyökkäyksiin. **Jotta Eurooppa olisi ”valmis vuoteen 2030”, sen on toimittava nyt.** Tämän vuoksi EU:n valtion- tai hallitusten johtajat pyysivät kesäkuun Eurooppa-neuvostossa komissiota ja korkeaa edustajaa ”esittämään etenemissuunnitelman” ja ilmoittivat, että Eurooppa-neuvosto ”tarkastelee [valkoista kirjaa koskevaa] edistymistä kokouksessaan lokakuussa 2025 ja keskustelee puolustusvalmiutta koskevan tavoitteensa täytäntöönpanon seuraavista vaiheista”.

Valkoinen kirja ja Eurooppa-neuvoston antama ohjeistus muunnetaan tässä tiekartassa selkeiksi tavoitteiksi, välietapeiksi konkreettisine päivämäärineen, joihin mennessä on saavutettava tuloksia, sekä indikaattoreiksi, joiden avulla edistymistä seurataan. Polttavimpiin tarpeisiin ehdotetaan EU:n lippulaivahankkeita, jotta toimia voidaan keskittää noudattaen kansainvälisiä sitoumuksia, Naton tavoitteet mukaan lukien.

Puolustusvalmius edellyttää **nykyaikaisessa sodankäynnissä tarvittavien suorituskykyjen** kehittämistä ja hankkimista. Se tarkoittaa, että Euroopalle on varmistettava puolustusteollinen perusta, joka antaa sille strategisen edun ja tarvittavan riippumattomuuden. Se tarkoittaa myös, että kriittisinä aikoina on oltava valmiina huipputason innovointiin ja nopeaan massatuotantoon.

Toimien nopeuttamisen ja vahvistamisen tarve heijastaa tämänhetkisiä kasvavia vaaroja sekä **muuttuvaa uhkaympäristöä**, johon Euroopan ja sen jäsenvaltioiden on vastattava, mukauduttava ja valmistauduttava. Kaiken alku ja juuri on Venäjän Ukrainaa vastaan ilman edeltävää provokaatiota käynnistämä täysimittainen sota, joka julmuudessaan ja väkivaltaisuudessaan on nousemassa uudelle tasolle. Jäsenvaltioihin kohdistetaan yhä enemmän julkeita provokaatioita ja hybridisodankäyntiä kyberhyökkäyksistä ilmatilan loukkauksiin. Venäjä on militarisoinut taloutensa ja yhteiskuntansa. Sen julkistettu vuoden 2025 puolustusbudjetti on yli 7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Turvallisuuteen ja puolustukseen on Venäjän vuoden 2025 budjetista suunnattu noin 40 prosenttia. Tämä militarisoitu **Venäjä on lähitulevaisuudessa jatkuva uhka Euroopan turvallisuudelle.**

Euroopan valmiuden on perustuttava laajempaan maailmanlaajuiseen kontekstiin ja 360 asteen lähestymistapaan. Emme voi olla sokeita uhkille muualta maailmasta. Kansainvälinen järjestys on haastettu. Strateginen kilpailu lisääntyy paitsi lähialueillamme ja laajemmassa naapurustossamme myös kaukana niiden ulkopuolella. Leimahduspisteitä on aina vaan enemmän: Gaza ja Lähi-itä, useat kytevät tai avoimet konfliktit Afrikassa, lisääntyvät jännitteet Aasian ja Tyynenmeren alueella sekä arktisella alueella. Autoritaariset valtiot sekaantuvat yhä enemmän yhteiskuntiemme ja talouksiemme toimintaan. Perinteiset liittolaiset ja kumppanit ovat siirtämässä huomionsa muualle maailmaan. Meidän on torjuttava myös horisontaalisia uhkia, kuten terrorismia, joukkotuhoaseiden leviämistä ja ilmastonmuutoksen vaikutuksia turvallisuuteen.

Jotta voidaan varmistaa rauha pelotteen avulla, Euroopan puolustuksen ja suorituskykyjen on oltava valmiita myös tulevaisuuden taistelukentille sodankäynnin luonteen muuttuessa. Taistelukentällä vahvuuden sanelevat teknologiset innovaatiot ja

iteraatiot, joita on tehtävä nopeasti ja laajassa mittakaavassa kaksikäyttöratkaisujen pohjalta. Ne, jotka kehittävät oman teknologiansa, tulevat olemaan vahvimpia ja vähiten riippuvaisia muista. Tämä koskee erityisesti nykyaikaisen sodankäynnin kriittisiä järjestelmiä, kuten drooneja, satelliitteja tai robottiajoneuvoja. **Ukraina** on edelleen Euroopan ensimmäinen puolustuslinja ja olennainen osa Euroopan puolustus- ja turvallisuusrakennetta, ja EU aikoo myös jatkossa tukea Ukrainaa ja tehdä tiivistettyä yhteistyötä sen kanssa.

Jäsenvaltioiden täytyy kiireellisesti varustautua riippumattomilla yhteentoimivilla strategisilla suorituskyvyillä, joita kehitetään ja ylläpidetään yhdessä ja joilla pystytään vastaamaan reaaliaikaisesti kaikkiin Euroopan alueelliseen koskemattomuuteen ja suvereniteettiin kohdistuviin uhkiin. EU:n ja sen jäsenvaltioiden täytyy voida toimia riippumattomasti ja ottaa vastuu omasta puolustuksestaan ja turvallisuudestaan tukeutumatta liikaa muihin. Niiden täytyy edistää maailmanlaajuisia ja transatlanttista turvallisuutta tiiviissä kumppanuudessa Naton kanssa. Eurooppa, jolla on parempi valmius huolehtia omasta puolustuksestaan, pystyy toimimaan koordinoitummin Naton kanssa ja hoitamaan paremmin osuutensa transatlanttisessa liittoumassa. EU:n ja Naton yhteistyö on kaikilla tämän tiekartan osa-alueilla avainasemassa, sillä transatlanttinen liittouma on edelleen EU:n turvallisuuden välttämätön pilari. Sillä varmistetaan, että toimimme mahdollisimman johdonmukaisesti ja vahvistamme toisiamme. Samalla vältetään tarpeetonta päällekkäisyyttä.

Yhteistyön olisi perustuttava jo aloitettuun työhön. **Ali-investoituaan puolustukseen vuosikymmeniä Eurooppa on muuttanut kurssiaan**. Jäsenvaltiot ovat kasvattaneet puolustusbudjettejaan 218 miljardista eurosta (vuonna 2021) 343 miljardiin euroon (vuonna 2024). Puolustusbudjettien ennakoidaan vuonna 2025 kasvavan 392 miljardiin euroon. Vuonna 2024 puolustusinvestoinnit kasvoivat 42 prosenttia, kun niihin kohdennettiin 106 miljardia euroa. Uusia tarvikkeita hankittiin 88 miljardilla eurolla. Viime aikoina on esitelty uusia EU:n välineitä, kuten Euroopan puolustusteollisuusohjelma, ja valkoisessa kirjassa puolustuksen tulevaisuudesta luotiin uusi strateginen kehys. ReArm Europe -suunnitelmalla puolustukseen mobilisoidaan jopa 800 miljardia euroa muun muassa uusien rahoitusvälineiden, kuten SAFE-välineen, kautta. Nato-liittolaiset tekivät kesäkuussa 2025 pidetyssä Naton huippukokouksessa menositoumuksia, joilla pyritään saavuttamaan uusi varsinaisten puolustusmenojen tavoite, joka on 3,5 prosenttia suhteessa BKT:hen vuoteen 2035 mennessä. Tämä tarkoittaa seuraavan vuosikymmenen aikana joka vuosi vähintään 288 miljardin euron lisämenoja. Menojen lisäämisen on oltava kannattavaa Euroopan työllisyyden, innovoinnin ja kilpailukyvyn näkökulmasta.

Jäsenvaltiot ovat vastakin kansallisen turvallisuutensa ja puolustuksensa osalta suvereeneja. Niiden vastuulla on määritellä suorituskykytavoitteet, joilla niiden kansallisten asevoimien valmius voidaan varmistaa, jotta ne voivat toteuttaa strategis-sotilaallisia operaatioitaan, myös Natossa. Kansalliset tavoitteet ja aikataulut niiden saavuttamiseksi ovat suvereeneja päätöksiä.

Monimutkaisessa uhkaympäristössä korostuu kuitenkin se, että jäsenvaltioiden on tarpeen toimia yhdessä sen sijaan, että toimet hajautettaisiin koordinoimattomiksi kansallisiksi aloitteiksi. Edelleen alle 50 prosenttia puolustustarvikkeista hankitaan EU:sta, pitkälti omasta jäsenvaltiosta. Samaan aikaan EU:n ulkopuoliset toimittajat ovat kasvattaneet markkinaosuuttaan.

Siksi on olemassa selvä tarve investoida enemmän, investoida yhdessä ja investoida Eurooppaan.

2 – Mitä puolustusvalmius tarkoittaa?

Täyden puolustusvalmiuden saavuttaminen tarkoittaa, että jäsenvaltioiden asevoimat voivat ennakoida puolustukseen liittyviä kriisejä, korkean intensiteetin sodankäynti mukaan lukien. Se tarkoittaa myös, että tällaisiin kriiseihin voidaan valmistautua ja niihin pystytään vastaamaan. Tämä edellyttää hyvin varusteltuja ja resursoituja asevoimia, jotka ovat yhtenäisiä ja yhteentoimivia, sekä asianmukaista koulutusta ja sotilaallisen voimankäytön doktriinia.

Tiivistettynä Euroopan valmius edellyttää, että Eurooppa saavuttaa kollektiivisesti suorituskyskytavoitteet, jotka perustuvat jäsenvaltioiden tekemiin sitoumuksiin, myös Naton puitteissa.

Puolustusvalmius riippuu myös Euroopan teollisesta ja teknologisesta perustasta, jonka on oltava vahva, resilientti ja innovatiivinen. Tämä puolestaan edellyttää oikeanlaista sääntelykehystä, maanosan laajuisia markkinoita, sotilaallisen liikkuvuuden lisäämistä, innovoinnin ja osaamisen lisäämistä sekä laajennettua puolustuskumppanuuksien verkostoa liittolaisten ja kumppaneiden kanssa. Laajemmassa mielessä puolustusvalmius edellyttää lisäksi vankkaa mahdollistavaa siviiliympäristöä, joka perustuu resilientteihin yhteiskuntiin, hyvin valmistautuneisiin ja valistuneisiin kansalaisiin sekä vahvistettuun siviili- ja sotilasyhteistyöhön¹. Tässä tiekartassa keskitytään suorituskyskyihin mutta käsitellään myös näitä muita Euroopan puolustusvalmiuden olennaisia ennakkoehtoja.

Tavoitteena on koota yhteen jäsenvaltioiden kansallisella, monikansallisella ja EU:n tasolla tekemä työ sekä prosessit, joita komissio on käynnistänyt olemassa olevien ja uusien puolustukseen liittyvien välineiden avulla.

3 – Euroopan suorituskyskyaukkojen paikkaaminen vuoteen 2030 mennessä: keskeiset toimenpiteet ja välitapit

Valmiustavoitteen ytimessä on sen varmistaminen, että Euroopalla on kaikki suorituskyskyt, joita se tarvitsee pelotteeksi estämään hyökkäyksiä ja joilla se voi puolustaa rajojaan maalla, merellä ja ilmassa sekä verkkojaan ja resurssejaan kyber- ja ulkoavaruudessa. Jäsenvaltiot ovat määrittäneet **ensisijaisiksi suorituskysyvyn osa-alueiksi** seuraavat:

¹ Tätä tiekarttaa täydentää varautumisunionistrategia (JOIN(2025) 130: Yhteinen tiedonanto Euroopan varautumisunionistrategiasta, 26. maaliskuuta 2025).

Jäsenvaltioiden operatiivisten tarpeiden määrittely ja seuranta

Yhteisen puolustusvalmiustavoitteen saavuttaminen vuoteen 2030 mennessä edellyttää järjestelmällistä lähestymistapaa. Hankittavien sotilaallisten suorituskykyjen maksimaalinen yhteentoimivuus ja täydentävyys ovat olennaisen tärkeitä. EU:n sotilasesikunta (EUSE) laatii parhaillaan turvallisuusluokiteltua katsausta jäsenvaltioiden suorituskykyjen ja tavoitteiden tämänhetkisestä tilasta. Se kattaa ensisijaiset suorituskyvyn osa-alueet, ja siinä otetaan huomioon Nato-tavoitteet ja Ukrainan tarpeet. Katsauksessa esitetään määrällistä tietoa olemassa olevista suorituskykypuutteista sotilaallisen toiminnan kaikilla osa-alueilla, myös alueellisessa puolustuksessa.

Katsaus päivitetään vuosittain ja sisällytetään puolustuksen koordinoituun vuotuisen tarkasteluun (CARD), jonka Euroopan puolustusvirasto (EDA) laatii EUSEn tukemana. Näin varmistetaan, että sotilaallisten suorituskykyjen puutteiden analysoinnissa otetaan huomioon ne suorituskykyjen osa-alueet, joita priorisoidaan hankinnoissa ja kehitystyössä. Jatkossa puolustusvoimien komentajat tarkastelevat säännöllisesti analyysien tuloksia turvallisuusluokituksissa puitteissa. Tästä saadaan aineksia kansallisten puolustusmateriaali- ja suorituskykyjohtajien jatkotyölle ratkaisujen ehdottamiseksi. Sen vuoksi on olennaisen tärkeää, että jäsenvaltiot antavat edelleen EUSElle aggregaattitason tietoja tavoitteistaan ja edistymisestään. Vaikka tiedot ovat turvallisuusluokiteltuja, niiden avulla voidaan seurata kollektiivista edistymistä puolustusvalmiuden tiekarttaa seuraten.

Tämän prosessin pohjalta komissio ja korkea edustaja esittävät Eurooppa-neuvostolle puolustusvalmiuden vuosikertomuksen aina lokakuussa. Siinä keskitytään sovittujen ensisijaisten suorituskykyjen osa-alueiden kokonaistilanteeseen EU:n tasolla ja muihin tässä tiekartassa käsiteltyihin kysymyksiin. Vuosikertomuksessa esitetään päivitys kollektiivisesta edistymisestä tässä tiekartassa ehdotettujen keskeisten indikaattorien suhteen, ja kertomuksesta keskustellaan jäsenvaltioiden kanssa. Kertomus antaa valtion- ja hallitusten johtajille mahdollisuuden tarkastella kollektiivista edistymistä tältä pohjalta, ja siinä annetaan strategista ohjausta puolustusministerien keskusteluille, joita käydään ulkoasiainneuvostossa puolustusministerien kokoonpanossa.

Suorituskykyjen kehittäminen jäsenvaltioiden suorituskykykoalitioiden avulla

Euroopan puolustusvalmiuden kannalta keskeistä on tämänhetkisten kriittisten suorituskykypuutteiden korjaaminen kehittämällä ja hankkimalla puolustussuorituskykyjä kaikilla sovituilla ensisijaisilla osa-alueilla.

Tätä varten jäsenvaltioiden olisi saatettava nopeasti päätökseen käynnissä oleva prosessi jäsenvaltioiden suorituskykykoalitioiden muodostamiseksi. Jäsenvaltioiden olisi ilmoitettava, mitkä jäsenvaltiot korjaavat mitään puutteita, ja sovittava kunkin koalition hallintotavasta, koalitiota yksin tai yhdessä johtavien valtioiden tehtävänjaosta, suorituskykytavoitteista ja niiden saavuttamiseksi toteutettavista yhteistyöhankkeista. Näissä koalitioissa jäsenvaltiot päättävät aina itsenäisesti roolistaan ja panoksestaan. Kunkin suorituskykykoalition tulisi vahvistaa tavoitteet ja aikataulu olemassa olevien EDA-johtoisten, prioriteettien soveltamista koskevien etenemissuunnitelmien² pohjalta.

² Kullekin niistä 22 osa-alueesta, jotka on määritetty suorituskykyjen kehittämisen prioriteeteissa (marraskuu 2023), on laadittu oma etenemissuunnitelmansa.

Suorituskykykoalitiot olisi pidettävä avoimina muille jäsenvaltioille, jotka haluavat liittyä niihin myöhemmin. Jäsenvaltioiden omistajuuden ja asianmukaisen taakanjaon varmistamiseksi olisi kannustettava yhteisjohtajuuteen. Kukin koalitio voi käyttää yhtä tai useampaa Euroopan puolustusteollisuusohjelmassa (EDIP) käytettävissä olevaa välinettä³ saadakseen kohdennettua EU:n tukea lippulaivahankkeille sekä mahdollisille uusille pysyvän rakenteellisen yhteistyön (PRY) hankkeille. Koalitioden työtä voitaisiin helpottaa horisontaalisilla suuntaviivoilla, jotka koskisivat koalitioita johtavien valtioiden roolia, niitä yhdessä johtavien valtioiden välisiä suhteita, jäsenyyttä, toteuttamissuunnitelmaa, yhteyksiä EU:n toimijoihin ja raportointimekanismeja.

Olemassa olevia prosesseja olisi hyödynnettävä niin paljon kuin mahdollista. EDAlla on jäsenvaltioiden ohjaamana keskeinen rooli koalitioprosessin helpottamisessa, erityisesti suorituskykyä käsittelevien asiantuntijaryhmien kautta. Prosessissa otetaan huomioon myös EUSEN tekemä suorituskykypuutteita koskeva työ. Komissio varmistaa yhteyden koalitioden ja EU:n rahoitusvälineiden ja toimenpiteiden välille. Puolustuskokoonpanossa kokoontuva ulkoasiainneuvosto huolehtii poliittisesta ohjauksesta. Asian kiireellisyyden vuoksi jäsenvaltioiden olisi raportoitava neuvostolle vuoden 2026 alkuun mennessä.

Uuden **SAFE**-välineen ja muiden EU:n ja jäsenvaltioiden välineiden nopea käyttöönotto on ratkaisevan tärkeää sen varmistamiseksi, että koalitiot voivat hankkia tärkeimpiä suorituskykyä ajoissa – mahdollisimman usein yhdessä. Tämä edellyttää ripeää toimintaa, sillä **SAFE-asetuksessa** säädetään tiukoista määräajoista, joita on noudatettava, jotta pysytään aikataulussa vuoteen 2030.

Ratkaisevaa on se, missä määrin jäsenvaltiot voivat koordinoita tarpeita, koota kysyntää yhteen ja järjestää **yhteishankintoja**. Puolustushankinnat ovat edelleen valtaosin kansallisia. Tämä johtaa hajanaisuuteen, kustannusinflaatioon ja puutteelliseen yhteentoimivuuteen. Jäsenvaltiot sopivat vuonna 2007 varaavansa 35 prosenttia puolustusinvestoinneistaan yhteistoiminnallisiin hankintoihin⁴. Tämä osuus on kuitenkin edelleen alle 20 prosenttia. **Puolustusinvestointien suuntaaminen entistä enemmän yhteishankintoihin** on avaintekijä valmiuden kannalta, sillä kysynnän yhdistäminen ja mittakaavaedut auttavat lisäämään Euroopan puolustusteollisuuden tuotantokapasiteettia ja edistämään yhteentoimivuutta. Yhdistämällä eurooppalaista kysyntää voidaan alentaa kustannuksia, kun jäsenvaltioiden tarjoukset eivät kilpaile toisiaan vastaan, ja parantaa jäsenvaltioiden yleistä ostovoimaa. Sen avulla voidaan myös lisätä mittakaavavaikutuksia ja tukea käynnissä olevia pyrkimyksiä turvata ja vahvistaa yhdessä keskeisiä tuotannon solmukohtia ja toimitusketjuja.

Tavoitteet:

Ehdotetaan, että jäsenvaltioiden tulisi yhdessä korjata suorituskykypuutteita vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi yhteishankintojen osuuden tulisi lähentyä sovittua 35 prosentin tavoitetta, ja Euroopan puolustusalan teollisen ja teknologisen perustan (EDTIB) kautta hankittavien puolustusinvestointien osuuden tulisi saavuttaa poliittinen tavoite eli vähintään 55 prosenttia kokonaisinvestoinneista.

³ Esim. yhteistä etua koskeva eurooppalainen puolustushanke (EDPCI) tai eurooppalaista puolustusmateriaalihojelmia varten tarkoitetut rakenteet (SEAP), kun ne ovat tulleet voimaan.

⁴ EDAn puitteissa. Vuonna 2017 siitä tuli sitovampi PRY-sitoumus.

Välietapit:

1. Perustetaan suorituskykykoalitioita kaikille ensisijaisille osa-alueille ja tehdään päätöksiä niitä yksin ja yhdessä johtavista valtioista sekä vuoteen 2030 ulottuvista toteuttamissuunnitelmista – vuoden 2026 ensimmäiseen neljännekseen mennessä
2. Kerätään alkudataa EU:n puolustusteollisuuden kapasiteetista ensisijaisilla suorituskykyjen osa-alueilla, tarvittaessa komission tukemana – vuoden 2026 puoliväliin mennessä
3. Käynnistetään hankkeita kaikilla ensisijaisilla osa-alueilla vuoden 2026 alkupuoliskolla
4. Järjestetään vähintään 40 prosenttia puolustushankinnoista yhteishankintoina – vuoden 2027 loppuun mennessä
5. Varmistetaan, että käytettävissä on hankkeita, sopimuksia ja rahoitusta kriittisten suorituskykypuutteiden korjaamiseksi ensisijaisilla osa-alueilla – vuoden 2028 loppuun mennessä
6. Vastaanotetaan kaikki SAFE-rahoitteiset hankinnat, jotka edistävät kaikkien suorituskykypuutteiden korjaamista ensisijaisilla osa-alueilla – vuoden 2030 loppuun mennessä

Indikaattorit:

Ehdotetaan, että puolustusvalmiuden vuosikertomuksessa seurataan EU:n kollektiivisten sotilaallisten puutteiden tilannetta kullakin ensisijaisella suorituskykyjen osa-alueella (edelliseen vuoteen verrattuna) sekä käynnistettyjen hankkeiden ja hankittujen suorituskykyjen määrää kullakin ensisijaisella osa-alueella EUSEn ja EDAn toimittamien tietojen perusteella.

4 – Eurooppalaisten valmiuden lippulaivahankkeiden käynnistäminen

Edistymistä tarvitaan kaikilla sotilaallisen suorituskyvyn osa-alueilla. Erityisen kiireellisesti tarvitaan massiivisia ja koordinoituja investointeja yleiseurooppalaisiin hankkeisiin, jotka suojaavat koko Eurooppaa näiltä vakavilta uhkilta.

Sen vuoksi komissio ja korkea edustaja ehdottavat **ensimmäisiä eurooppalaisia valmiuden lippulaivahankkeita**, jotka ovat luonteeltaan yleiseurooppalaisia. Hankkeet hyödyttävät koko Euroopan turvallisuutta ja vahvistavat toisiaan. Ne ovat **eurooppalainen droonipuolustusaloite**, **itäisen sivustan valvonta (Eastern Flank Watch)**, **eurooppalainen ilmapuolustuskilpi (European Air Shield)** ja **eurooppalainen avaruuspuolustuskilpi (European Space Shield)**.

Ne ovat avoimia kaikille jäsenvaltioille, jotka haluavat osallistua niihin. Lippulaivahankkeet ovat luonteeltaan monialaisia, ja niiden avulla edistytään useilla suorituskyvyn osa-alueilla, myös varsinaisen puolustuksen ulkopuolella. Kriittisen infrastruktuurin suojele, rajaturvallisuus ja sisäinen turvallisuus ovat erityisen tärkeitä.

Jäsenvaltiot päättävät näistä lippulaivahankkeista sekä mahdollisista uusista lippulaivahankkeista (esim. kyberturvallisuuden ja meripuolustuksen alalla). Jäsenvaltiot toimivat näiden aloitteiden vetureina ja sopivat parhaaksi katsomallaan tavalla konkreettisista tavoitteista, tehtävänjaosta, kansallisten määrärahojen kohdentamisesta ja sopivimmasta kehyksestä aloitteiden toteuttamiseksi.

Komissio toimii välittäjänä ja tarjoaa keskitetyn palvelupisteen, joka antaa jäsenvaltioille teknistä apua ja neuvoa, miten kansalliset toimet voidaan yhdistää komission käytettävissä oleviin välineisiin ja rahoitusmahdollisuuksiin (myös aluerahastoihin). Samalla varmistetaan johdonmukaisuus ja jatkuvuus eri toiminta-alojen välillä. Korkea edustaja antaa Euroopan ulkosuhdehallinnon, EUSEn ja EDAn kautta neuvoja jäsenvaltioille ja varmistaa, että lippulaivahankkeet tukevat sovittuja ensisijaisia suorituskyvyn osa-alueita ja että ne ovat pitkän aikavälin suorituskyyä koskevien kehitystavoitteiden mukaisia ja johdonmukaisia Naton sotilaallisten suunnitelmien kanssa.

Osallistuvien jäsenvaltioiden olisi keväseen 2026 mennessä sovittava asianmukaisesta koordinoitijärjestelystä komission, korkean edustajan ja muiden EU:n toimijoiden, kuten Euroopan puolustusviraston, tuella. Kunkin lippulaivahankkeen edistymistä seurataan puolustusvalmiuden vuosikertomuksessa.

Euroopan droonipuolustusaloite ja itäisen sivustan valvonta

Viimeaikaiset toistuvat EU:n jäsenvaltioiden ilmatilan loukkaukset ovat osoittaneet, että on kiireellisesti luotava joustava, nopeasti toimiva ja tekniikan uusinta kehitystä edustava eurooppalainen suorituskyyä miehittämättömien ilma-alusten torjuntaan. Venäjän ja Valko-Venäjän aiheuttama suurin välitön uhka kohdistuu EU:n itärajan jäsenvaltioihin, mutta tällainen uhka voi ulottua mihin tahansa jäsenvaltioon, kuten viimeaikaiset välikohtaukset ovat osoittaneet.

Euroopan droonipuolustusaloitteessa sovelletaan 360 asteen lähestymistapaa, ja se suunnitellaan monikerroksiseksi ja teknisesti kehittyneeksi järjestelmäksi, johon sisältyy yhteentoimivia suorituskyyä droonien havaitsemiseksi, jäljittämiseksi ja neutraloimiseksi sekä kyyä iskeä maakohteisiin hyödyntämällä drooniteknologiaa täsmäiskuissa. Droonintorjuntakapasiteetin olisi oltava täysin yhteentoimiva ja yhteenliitetty jäsenvaltioiden välillä, ja sen tulisi antaa eurooppalainen tilannekuva sekä kyyä toimia yhdessä ja turvata kriittinen infrastruktuuri yhdessä Naton kanssa.

Näiden eurooppalaisten droonintorjunnan suorituskyyjen olisi perustuttava kokemuksiin, joita Ukrainassa on saatu innovatiivisten drooni- ja droonintorjuntaekosysteemien luomisen keskeisestä merkityksestä. Niiden tutkimus ja kehittäminen olisi yhdistettävä tuotantoon, ja niiden olisi perustuttava skaalautuvaan tuotantokapasiteettiin ja jatkuvaan teknologian kehittämiseen. Dronipuolustusaloite on Euroopan tilaisuus oppia ukrainalainen tapa toteuttaa sotilasteknologisia innovaatioita, ja se yhdistetään ehdotettuun drooniliittolaan Ukrainan kanssa. Dronintorjuntaverkostoa voidaan mukauttaa siviili-sotilas- ja kaksikäyttötarkoituksiin, ja se auttaa vastaamaan myös puolustukseen liittymättömiin uhkiin tai muihin vaaroihin, jotka ovat yhteisiä kaikilla EU:n rajoilla. Haasteita ovat rajavalvonta, muuttoliikkeen käyttö aseena, kriittisen infrastruktuurin suojele ja kansainvälinen järjestäytynyt rikollisuus.

Dronintorjunnan suorituskyyt ovat keskeinen osa itäisen sivustan valvontaa koskevaa lippulaivahanketta, jonka tavoitteena on parantaa EU:n itärajan jäsenvaltioiden kyyä vastata monenlaisiin uhkiin, mukaan lukien hybridioperaatiot, Venäjän varjolaivasto ja aseellisen hyökkäyksen riski. Tavoitteena on vahvistaa EU:n itärajoja maalla, merellä ja ilmassa ja edistää siten koko unionin turvallisuutta.

Itäisen sivustan valvonta liittyy ilmapuolustus- ja droonintorjuntajärjestelmät osaksi maapuolustusjärjestelmiä, Itämeren ja Mustanmeren meriturvallisuutta sekä järjestelmiä, joilla lisätään tilannetietoisuutta, sekä osaksi sisäistä turvallisuutta ja rajaturvallisuutta.

Itäisen sivustan valvonnan olisi oltava täysin linjassa EU:n Mustanmeren merellisen turvallisuuden keskuksen ja Naton yhdenmukaisen komentorakenteen kanssa ja täydennettävä Eastern Sentry -operaatiota, Baltian ilmapuolustuksen päivystystoimintaa ja Naton eteentyönnetyn läsnäolon joukkoja. Itäisen sivustan valvonnan avulla voidaan erittäin nopeasti kehittää elementtejä, joita laajennetaan ja jotka integroidaan osaksi laajempaa hanketta Euroopan laajuisesti.

Tavoitteet:

Ehdotetaan, että asetetaan tavoitteeksi luoda kattava eurooppalainen rajapuolustuksen suorituskyky, johon sisältyvät monitoimintaympäristöiset valvontajärjestelmät, droonit ja droonintorjunnan suorituskyvyt, elektronisen sodankäynnin suorituskyvyt, täsmäiskujärjestelmät ja reagoiva operatiivinen koordinaatio. Tämä tehdään tiiviissä yhteistyössä Naton kanssa ja sen alueellista puolustusta koskevia alueellisia suunnitelmia täydentäen. Itäisen sivustan valvontaa olisi kehitettävä Euroopan puolustuksen vahvistamiseksi kaikissa EU:n itärajan jäsenvaltioissa, myös ottaen huomioon Venäjän ja Valko-Venäjän vastainen maa- ja meriraja.

Välietapit:

1. Eurooppa-neuvosto hyväksyy Euroopan droonipuolustusaloitteen ja itäisen sivustan valvonnan ensisijaisiksi lippulaivahankkeiksi – vuoden 2025 loppuun mennessä
2. Euroopan droonipuolustusaloite ja itäisen sivustan valvonta käynnistetään – vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä
3. Ensimmäiset EDIP-ehdotuspyynnöt tuotannon laajentamista ja yhteishankintojen tukemista varten Ensimmäiset ennakkomaksut SAFE-välineen puitteissa lippulaivahankkeisiin kuuluville hankkeille – vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä
4. Euroopan droonipuolustusaloitteen ja itäisen sivustan valvonnan alkukapasiteetti – vuoden 2026 loppuun mennessä
5. Eurooppalainen droonipuolustusaloite täysin toiminnassa – vuoden 2027 loppuun mennessä
6. Itäisen sivustan valvonta toiminnassa – vuoden 2028 loppuun mennessä

Itäisen sivustan valvonta ja Euroopan droonipuolustusaloite ovat kaikkein kiireellisimpiä, mutta myös työtä **eurooppalaisen ilmapuolustuskilven** kehittämiseksi olisi nopeutettava, jotta jäsenvaltioille saataisiin integroitu ja monikerroksinen ilma- ja ohjussuoja, joka olisi täysin yhteentoimiva Naton johtamisjärjestelmän kanssa. Samoin olisi nopeutettava työtä **eurooppalaisen avaruuspuolustuskilven** kehittämiseksi, jotta voidaan varmistaa avaruusresurssien ja -palvelujen suojeleminen ja resilienssi.

Eurooppalainen ilmapuolustuskilpi

Integroitua **eurooppalaista ilmapuolustuskilpeä** koskeva lippulaivahanke suojaa jäsenvaltioiden ilmatilaa ja valtiollisia toimintoja. EU:n ohjelmilla tuetaan jäsenvaltioita, kun ne toteuttavat integroidun ja monikerroksisen ilma- ja ohjuspuolustuskilven tarvittavine antureineen. Kilpi tarjoaa suojaa kaikkia mahdollisia ilmauhkia vastaan ja on täysin yhteentoimiva Naton johtamisjärjestelmän kanssa. Se auttaa jäsenvaltioiden asevoimia vähentämään riippuvuuksia ja tukee liittolaisia niiden Nato-tavoitteiden saavuttamisessa.

Tavoite:

Ehdotetaan, että perustetaan eurooppalainen ilmapuolustuskilpi, joka kattaa koko ilma- ja ohjuspuolustuksen kentän ja on täysin yhteentoimiva Naton johtamisjärjestelmän ja doktriinin kanssa.

Välietapit:

1. Eurooppa-neuvosto hyväksyy eurooppalaisen ilmapuolustuskilven ensisijaiseksi lippulaivahankkeeksi – vuoden 2025 loppuun mennessä
2. Eurooppalainen ilmapuolustuskilpi käynnistetään – vuoden 2026 toisella neljänneksellä
3. EDF:n ja EDIP:n työohjelmissa priorisoidaan ilma- ja ohjuspuolustukseen liittyviä toimia – vuoden 2026 loppuun mennessä

Eurooppalainen avaruuspuolustuskilpi

Eurooppalainen avaruuspuolustuskilpi on avainasemassa, jotta voidaan parantaa jäsenvaltioiden sotilaallisia suorituskykyjä ja varmistaa **avaruusresurssien ja -palvelujen suojele ja resilienssi** kasvavia uhkia vastaan sekä saavuttaa vuoteen 2030 asetettu puolustusvalmiustavoite jäsenvaltioiden ja kaupallisten toimijoiden avaruusresurssien pohjalta ja EU:n avaruusjärjestelmien tuella. Avaruuspuolustuskilpi täydentää EU:n kaksikäyttöisiä avaruussuorituskykyjä, jotka tarjoavat valtiotason toimijoille tarkoitettuja palveluja kaikkien jäsenvaltioiden hyödyksi: paikannuksessa, navigoinnissa ja ajanmäärityksessä julkisesti säännellyn Galileo-palvelun avulla, geospaatialisessa tiedustelussa valtiotason toimijoille tarkoitetun maanhavainnointipalvelun avulla ja suojatussa viestinnässä IRIS²-satelliittikonstellaation avulla. Se myös kannustaa jäsenvaltioita kehittämään itsenäisiä suorituskykyjä. Se edistää yhteentoimivien kansallisten sotilaallisten suorituskykyjen kehittämistä keskittyen erityisesti Galileon mahdollistamiin laitteisiin, avaruusulottuvuutta koskevaan tilannetietoisuuteen, signaalien häirinnän ja väärentämisen torjuntaan sekä avaruudessa toteutettaviin operaatioihin ja palveluihin, joissa Euroopalla on selviä puutteita ja riippuvuuksia.

Tavoite:

Ehdotetaan kattavan eurooppalaisen avaruussuorituskykyjen järjestelmän perustamista ja suojaamista. Järjestelmä palvelee puolustustarkoituksia ja perustuu EU:n avaruusjärjestelmiin ja olemassa oleviin kansallisiin suorituskykyihin.

Välietapit:

1. Eurooppa-neuvosto hyväksyy eurooppalaisen avaruuspuolustuskilven ensisijaiseksi lippulaivahankkeeksi – vuoden 2025 loppuun mennessä
2. Priorisoidaan asiaan liittyviä toimia EU:n avaruusohjelman, IRIS²-satelliittikonstellaation, EDF:n ja EDIP:n työohjelmissa koordinoidusti ja tehdään yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa niiden hankintasuunnitelmien koordinoinnin tukemiseksi (SAFE) – vuodesta 2026 alkaen
3. Eurooppalainen avaruuspuolustuskilpi käynnistetään – vuoden 2026 toisella neljänneksellä

5 – Puolustusteollinen ulottuvuus

Vahva, resilientti ja teknologisesti innovatiivinen teollinen perusta, jonka juuret ovat EU:ssa, on keskeinen osa Euroopan pelotetta sekä sen fyysistä ja taloudellista turvallisuutta. Se on myös kasvun moottori, kun otetaan huomioon EU:n markkinoiden koko, työllisyyspotentiaali ja heijastusvaikutukset talouteen laajemmin. Suorituskykypuutteiden korjaamisen täytyy tarjota EU:n puolustusteollisuudelle tilaisuus parantaa kilpailukykyään, syventää yhteistyötä ja hyödyntää innovointia, jolloin se voi asemoida itsensä teknologian eturintamaan ja lisätä vientimahdollisuuksia. Tämän täytyy hyödyttää kaikkia toimitusketjun yrityksiä, erityisesti startup-yrityksiä, scale-up-yrityksiä, pk-yrityksiä ja mid-cap-yrityksiä, ja myös aluetalouksia ja pienempiä jäsenvaltioita.

Ukrainan neljä vuotta kestänyt sota on osoittanut, miten tärkeää on, että varastoissa on riittävästi ampumatarvikkeita ja varusteita, että käytössä on tuotantolinjoja, joita voidaan laajentaa nopeasti ja jotka voivat toimittaa täydennyksiä, ja että toimitusketjut ovat hyvin synkronoituja. Seuraavien viiden vuoden aikana täytyy julkisin ja yksityisin investoinnein edistää teollisten ekosysteemien laajentamista, mistä on hyötyä myös aluetalouksille.

Tässä yhteydessä komissio on valmis antamaan teollisuudelle puolustusalan yhteistyöhankkeita koskevaa kilpailuohjeistusta. Komissio tekee myös yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa arvioidakseen, pitäisikö sen nykyaikaistaa valtioneuvoston päätöksiä koskevaa toimintatapaansa tällä alalla ja mahdollisesti antaa ohjeita.

Jotta suorituskykypuutteiden korjaamisessa saavutettu edistymisen voitaisiin kytkeä paremmin Euroopan puolustusalan teollisen ja teknologisen perustan (EDTIB) laajentamiseen, komissio aikoo **syventää tietämystään Euroopan nykyisestä ja suunnitellusta teollisesta tuotantokapasiteetista** keskittyen kunakin vuonna valittuihin painopisteisiin. Tämä aloitetaan ilma- ja ohjuspuolustuksesta, drooneista ja droonintorjuntajärjestelmistä sekä avaruusjärjestelmistä.

Jäsenvaltioiden olisi hyödynnettävä yhteistä ostajavoimaansa **monivuotisten hankintaohjelmien** avulla. Näin ne voivat lähettää oikeanlaisia pitkän aikavälin signaaleja, joiden perusteella yritykset voivat tehdä tuotannon laajentamista koskevia investointipäätöksiä ja tehdä sen, mitä suorituskykypuutteiden korjaaminen edellyttää. Näiden ohjelmien parempi koordinointi vähentäisi hajanaisuutta, vahvistaisi kipeästi kaivattua yhteentoimivuutta ja takaisi vastineen rahalle.

Innovointi on keskeinen osa Euroopan puolustusvalmiutta. Murrokselliset teknologiat, niiden nopea testaus ja integrointi sotilaallisiin suorituskykyihin ja joustava yhteistyö teknologiayhteisön kanssa ovat välttämättömiä nykyaikaisen sodankäynnin kannalta. Sen vuoksi EU:n rahoitusta suunnataan tutkimus- ja kehitysinvestointien ja innovatiivisen teollisuustuotannon vauhdittamiseen, yksityisten lisäinvestointien houkuttelemiseen sekä kaksikäyttötuotteita valmistavien startup- ja scale-up-yritysten ja innovatiivisten pk-yritysten ja mid-cap-yritysten tukemiseen. Lisäksi voitaisiin harkita yksinkertaistettuja hankintamenettelyjä startup-yrityksiä ja pk-yrityksiä varten. Koheesiopolitiikan äskettäin väliarviointi tarjoaa kannustimia kohdentaa koheesiorahoitusta uudelleen kriittisten teknologioiden kehittämiseen ja valmistukseen sekä sotilaallisten suorituskykyjen parantamiseen. Tulevassa **EU:n kilpailukykyrahastossa** keskitytään uusien teknologiatoimijoiden, myös scale-up-yritysten, pk-yritysten ja mid-cap-yritysten, uusiin teknologioihin ja murroksellisiin ratkaisuihin. Tuleva **Horisontti Eurooppa - puiteohjelma** ja erityisesti sen Euroopan innovaationeuvosto tukee syväteknologiaa ja murroksellista innovointia tutkimuksesta mittakaavan kasvattamiseen, myös puolustussovellusten osalta. Puitteet tälle tarjoaa marraskuun loppuun mennessä esitettävä

Euroopan muuttuvan puolustuksen tiekartta. Siinä ehdotetaan uusia tapoja edistää innovointia puolustusteollisuudessa, myös scale-up-yrityksissä ja pk-yrityksissä. Taustalla on tarve lisätä joustavuutta, nopeutta ja riskinottoa.

Euroopan täytyy varmistaa, että se pysyy mukana puolustusteknologian ja erityisesti tekoälyn käytön kehityksessä. Meidän täytyy **vahvistaa investointeja ja innovointia Euroopan puolustusteknologian teollisessa perustassa.** Tämä koskee erityisesti nykyaikaisen sodankäynnin kannalta kriittisten järjestelmien tuotantoa, olipa kyse sitten drooneista, satelliiteista, johtamisjärjestelmistä tai suojatuista eurooppalaisista pilvipalveluista. Tekoäly on ratkaiseva tekijä sen kannalta, että pystymme tuottamaan tarvittavia suorituskykyjä.

Tukeakseen näitä toimia Euroopan komissio **nopeuttaa yksinkertaistamista**, jotta voidaan varmistaa asiaankuuluvien tietoaaineistojen saatavuus kestävien, ihmiskeskeisten ja luotettavien tekoälyratkaisujen kouluttamista ja validointia varten ja vähentää hallinnollista taakkaa, myös mahdollisten uusien yksinkertaistamistoimenpiteiden avulla.

EU:n, jäsenvaltioiden hallitusten ja puolustusalan sidosryhmien uuden kumppanuuden on muodostettava perusta yhteisille valmiustoimille. Komission ja Euroopan puolustusteollisuuden väliseen vuoropuheluun pohjautuvassa vuotuisessa **puolustusteollisuuden huippukokouksessa** olisi oltava mukana hallitusten edustajia, EU:n toimijoita, alan johtavia yrityksiä, pk-yrityksiä, mid-cap-yrityksiä ja teknologian innovoijia.

Euroopan puolustusteollisuus tarvitsee ammattitaitoisia työntekijöitä. **Ilmailu- ja avaruusalan ja puolustusalan laaja osaamiskumppanuus** valmistelee **osaamissopimuksen** puitteissa osaamistarpeiden ennakointia ja täydennys- ja uudelleen koulutusta koskevia ohjelmia ja osaajien sitouttamiseen liittyviä toimia, jotta jäsenvaltioita voidaan tukea 600 000 henkilön uudelleen kouluttamisessa puolustusteollisuuden tarpeisiin vuoteen 2030 mennessä. Myös EU:n taitotakuu voi auttaa työntekijöitä siirtymään riskialoilta strategisille aloille, kuten puolustusteollisuuteen.

Puolustusteollisuus on riippuvainen myös kriittisten raaka-aineiden varmasta saatavuudesta. Kriittisiin raaka-aineisiin ja komponentteihin liittyviin strategisiin riippuvuuksiin ja pullonkauloihin täytyy puuttua. Kriittisten teknologioiden seurantakeskus laatii riskianalyysin, joka muodostaa perustan puutteiden korjaamiseksi toteutettaville selkeille kohdennetuille toimenpiteille. Näihin voisi kuulua se, että teollisuudelle annetaan mahdollisuus saada tukea hankkeille, joilla turvataan toimitusvarmuus esimerkiksi selvittämällä vaihtoehtoja tai varastoimalla, tai muille kriittisiä raaka-aineita koskevassa säädöksessä tarkoitetuille hankkeille.

Turvallisuus- ja puolustuskumppanuuksien edistäminen samanmielisten maiden kanssa on olennaisen tärkeää suorituskyvyn kehittämisen, yhteentoimivuuden, innovoinnin ja puolustusteollisuuden valmiuden kannalta sekä raaka-aineiden tai kriittisten komponenttien toimitusten monipuolistamiseksi. Valkoisen kirjan mukaisesti EU on toteuttanut konkreettisia toimia edistääkseen turvallisuus- ja puolustusalan kumppanuusohjelmaansa liittolaisten ja samanmielisten kumppaneiden, erityisesti Naton, kanssa. EDA jatkaa turvallisuusluokiteltujen tietojen vaihtoa koskevaa teknistä järjestelyä näiden kumppaneiden kanssa. Tätä mallia on kokeiltu ensiksi **Yhdistyneen kuningaskunnan ja Kanadan** kanssa. Niiden kanssa neuvotellaan kahdenväliset sopimukset, jotta niiden puolustusteollisuus ja -tuotteet voivat hyötyä SAFE-välineen avulla rahoitetuista yhteishankinnoista. Puolustusteollisuusyhteistyö on keskeisellä sijalla

myös puolustusteollisissa vuoropuheluissa Japanin ja tulevaisuudessa mahdollisesti Intian kanssa. EU:n olisi syvennettävä turvallisuus- ja puolustuskumppanuuttaan myös Moldovan kanssa.

Tavoitteet:

Ehdotetaan sen varmistamista, että EDTIB voi vuoteen 2030 mennessä toimittaa jäsenvaltioiden tarvitsemat suorituskyvyt tarvittavassa mittakaavassa ja riittävän nopeasti. Tuotantolinjoja olisi lisättävä huomattavasti ja kriittisiä puolustustarvikkeita olisi toimitettava merkittävästi nopeammin. Puolustuksen alalla olisi hyödynnettävä innovoinnin koko potentiaali, mukaan lukien ukrainalaiset ratkaisut. Puolustusalan toimitusketjujen resilienssi olisi turvattava muun muassa vähentämällä kriittistä riippuvuutta raaka-aineiden ja muiden kriittisten tuotantopanosten kohdalla.

Välietapit:

1. Lainsäätäjät hyväksyvät Euroopan puolustusteollisuusohjelman. Komissio esittelee Euroopan muuttuvan puolustuksen tiekartan – marraskuu 2025
2. Komissio perustaa puolustusalan teknologia-alliansseja, joiden kautta teknologian innovoijat ja puolustusteknologian käyttäjät saavat yhteyden toisiinsa kriittisten suorituskykypuutteiden korjaamiseksi – vuoden 2025 loppuun mennessä
3. Komissio laajentaa teollisuuden kanssa käytävää strategista vuoropuhelua – tiiviissä yhteistyössä suorituskykykoalitioita johtavien maiden kanssa – vuoden 2026 alkupuoliskolla ja isännöi ensimmäistä vuotuista puolustusteollisuuden huippukokousta vuoden 2026 puoliväliin mennessä
4. Komissio esittää yleiskatsauksen teollisen kapasiteetin lisäämisestä, jota tarvitaan luotettavien toimitusten varmistamiseksi sovitulla suorituskyvyn osa-alueilla – vuoden 2026 puolivälistä alkaen
5. Analyysi riskeistä, joita kriittisiin raaka-aineisiin liittyvä strateginen riippuvuus ja pullonkaulat aiheuttavat, ja Euroopan puolustusteollisuuden kansainvälisiä toimitusketjuja koskeva toimintasuunnitelma riskejä lieventävine toimenpiteineen – vuoden 2026 jälkipuoliskolla
6. 200 000 työntekijän uudelleenkoulutus puolustusteollisuuden tarpeisiin vuoteen 2026 mennessä
7. Kilpailukykyrahasto ja sen puolustusikkuna sekä Horisontti Eurooppa -puiteohjelma hyväksytään osana seuraavaa monivuotista rahoituskehystä, ja ne ovat toimintavalmiita – vuoden 2027 loppuun mennessä.

Indikaattorit:

Ehdotetaan, että puolustusvalmiuden vuosikertomuksessa käytetään seuraavia indikaattoreita: EU27:n puolustusteollisuuden prosenttiosuus EU:n BKT:stä; EU27:n puolustusteollisuuden työntekijöiden osuus, mukaan lukien vuosittain luodut uudet työpaikat; uusien tai laajennettujen puolustusalan tuotantolaitosten osuus, EU:n ohjelmista puolustusalan innovointiin suunnatun tuen täytäntöönpano, EU:ssa rekisteröityjen puolustukseen liittyvien patenttien määrä, perustettujen startup-yritysten määrä ja yksisarvisten määrä puolustusosalalla.

6 – Ukraina keskeisenä osana Euroopan valmiustoimia

Se, että Ukrainasta tehdään "teräspiikkisika" – mahdollon valloittaa –, on yhtä tärkeää niin Ukrainan kuin Euroopan turvallisuuden kannalta. Euroopan puolustusvalmiustoimien olisi

vahvistettava myös Ukrainaa, ja niissä olisi varmistettava, että Eurooppa voi hyödyntää Ukrainan taistelukentällä saamia kokemuksia ja sen innovatiivista kekseliäisyyttä, toimivaa siviili-sotilasyhteistyötä ja kasvanutta teollisuuskapasiteettia.

Jäsenvaltiot ja EU osallistuvat **Ukrainalle annettavien pitkän aikavälin turvatakuiden kehikseen**, joka perustana ovat kestävätkä oikeudelliset järjestelyt, ennustettavissa oleva monivuotinen rahoitus ja sotilastarviketoimitukset, puolustusteollisuuden integrointi Euroopan puolustuksen teolliseen ja teknologiseen perustaan, selkeät kuulemismekanismit ja yhteys Ukrainan EU-jäsenyyteen ja sodan jälkeiseen jälleenrakentamiseen.

Tässä ovat keskeisellä sijalla **jatkuvat ponnistelut Ukrainan laadullisen sotilaallisen etulyöntiaseman saavuttamiseksi**. Varmistaakseen Ukrainan laadullisen sotilaallisen etulyöntiaseman keskipitkällä aikavälillä komissio valmistelee **sotakorvauslainaa**, joka rahoitetaan Venäjän pysäytettyihin varoihin liittyvillä käteistuotoilla. Näin Ukrainalle voitaisiin tarjota ennustettavissa olevaa monivuotista rahoitusta ja varmistaa, että Ukrainalla on jatkuva mahdollisuus saada välittömästi käyttöönsä taistelukentän vaatimuksia vastaavia ensiluokkaisia sotilastarvikkeita. Ne tulisivat pääasiassa Euroopan ja Ukrainan puolustusteollisuudesta, mikä vauhdittaisi innovointia ja mittakaavan kasvattamista **eurooppalaisten yritysten kanssa perustettavien teollisuuskumppanuuksien puitteissa**. Olennainen osa Ukrainan laadullista sotilaallista etulyöntiasemaa ovat myös koulutuksen lisääminen ja parantaminen Ukrainaa tukevan Euroopan unionin sotilaallisen avustusoperaation (EUMAM) avulla ja tiedustelutietojen keräämisen parantaminen.

Komission ilmoitus **Ukrainan kanssa perustettavasta drooniallianssista**, jota voitaisiin tukea taloudellisesti eri rahoitusmekanismeista, kuten etupainotteisesti myönnettyillä 2 miljardin euron ERA-lainoilla, osoittaa, että tämä voi toimia käytännössä. Drooniallianssi tukee ukrainalaisten ja eurooppalaisten yritysten välisten yhteisyritysten perustamista Ukrainan ulkopuolelle. Yhteisyritykset hyödyntävät eurooppalaista teknologiaa yhdistettynä ukrainalaiseen tietämykseen ja kokemuksiin. Ukraina osallistuu täysipainoisesti myös EU:n rahoitusvälineiden, kuten **SAFE-välineen ja EDIP:n / Ukrainan tukivälineen (USI)**, täytäntöönpanoon, jotta tarvikkeita hankitaan Ukrainalle mahdollisimman paljon yhdessä Ukrainan kanssa ja Ukrainan teollisuudelta. Edistymisestä riippuen **vuoden 2026 alussa voitaisiin harkita mahdollista täydentävää Ukrainaan keskittyvää aloitetta**, jolla kannustettaisiin uusiin yhteistyötoimiin.

Tavoitteet:

Ehdotetaan, että asetetaan tavoitteeksi varmistaa, että Ukraina voi puolustautua ja estää Venäjän tulevat hyökkäykset. Ukrainan puolustusteollisuus olisi kaikilta osin integroitava Euroopan puolustusteollisuuden kanssa, jotta ukrainalainen tuotanto saa mittakaavaetuja ja Ukrainan onnistuneiden innovaatioiden koko potentiaali voidaan hyödyntää Euroopan puolustuksessa.

Välietapit:

1. Hyväksytään Ukrainan tukiväline EDIP-ohjelman puitteissa ja hyväksytään ”sotakorvauslaina”, josta Ukrainan laadullista sotilaallista etulyöntiasemaa tuetaan vuosittain – vuoden 2025 loppuun mennessä
2. Toteutetaan korkean edustajan aloite 2 miljoonan tykistöammuksen toimittamisesta – vuoden 2025 loppuun mennessä

3. Otetaan Ukraina mukaan asiaankuuluviin suorituskykykoalitioihin ja käynnistetään EU:n ja Ukrainan drooniallianssi – vuoden 2026 ensimmäiseen neljännekseen mennessä
4. Arvioidaan mahdollisia lisäkannustimia jäsenvaltioille Ukrainan tukemiseen, ottaen huomioon SAFE-ohjelman panos Ukrainan puolustukseen – vuoden 2026 ensimmäiseen neljännekseen mennessä
5. Ehdotetaan lisätoimenpiteitä, joilla kannustetaan jäsenvaltioita antamaan nopeaa sotilaallista tukea Ukrainalle – vuoden 2026 ensimmäiseen neljännekseen mennessä
6. Käynnistetään Brave Tech EU -aloite, mukaan lukien rahoitus uusien teknologisten ratkaisujen testaamiseen, jotta voidaan vastata yhdessä Ukrainan kanssa tunnistettuihin taistelukentän haasteisiin – vuoden 2026 loppuun mennessä
7. Jatketaan EUMAM-operaatiota ja tuetaan halukkaiden koalitiota olosuhteiden salliessa.

Indikaattorit:

Ehdotetaan, että edistymistä seurataan puolustusvalmiuden vuosikertomuksessa seuraamalla EU:n Ukrainalle antaman sotilaallisen tuen kokonaismäärää (euroina), EUMAM-operaatiossa koulutettujen sotilaiden kokonaismäärää, toimitettujen suurikaliiperisten ammusten määrää ja Ukrainaan liittyvien SAFE-lainojen osuutta. Lisäksi seurataan EU27:n suoria kokonaisinvestointeja Ukrainan puolustuksen teolliseen ja teknologiseen perustaan (euroina) ja EU:n ja Ukrainan puolustusalan yhteisyritysten lukumäärää, jotta voidaan seurata Ukrainan puolustusteollisuuden integroitumista EU:n puolustusteollisuuteen.

7 – Horisontaaliset edellytykset

Tavoitteena todelliset EU:n laajuiset puolustustarvikemarkkinat

Hyvin toimivat ja yksinkertaistetut EU:n **puolustustarvikemarkkinat ovat keskeinen ennakkoehto**, jotta saadaan aikaan laajamittaista tuotantoa, mittakaavaetuja ja puolustusalan innovointia. Tällaiset markkinat edellyttävät tehokkaita, yhtenäisiä ja oikeudenmukaisia puolustushankintasääntöjä, luotettavaa järjestelmää puolustusalan tuotteiden siirtojen toteuttamiseksi EU:n sisällä, vankkaa toimitusvarmuusjärjestelmää, tunnustettujen standardien laajaa hyväksymistä sekä sertifiointin vastavuoroista tunnustamista.

Puolustus- ja turvallisuusalan hankintoja koskevan direktiivin uudelleentarkastelun olisi johdettava ketteriin hankintamenettelyihin, jotka on räätälöity jäsenvaltioiden hankintatarpeiden mukaan, erityisesti yhteishankintoja silmällä pitäen. Läpinäkyvyyden ja avoimuuden lisääminen antaisi EU:n puolustusteollisuudelle mahdollisuuden toimittaa innovatiivisia tuotteita ja palveluja kilpailukykyisin hinnoin. Ennustettavuus taas auttaisi niitä lisäämään tuotantokapasiteettiaan. Puolustusalan sisämarkkinoiden luominen edellyttää, että lisätään luottamusta EU:n sisäisiin rajatylittäviin toimitusketjuihin. **Puolustusvalmiutta koskeva koontiasetus** tarjoaa ratkaisuehdotuksia näihin haasteisiin. Lainsäätäjien odotetaan hyväksyvän koontiasetuksen viimeistään vuoden 2025 lopulla. Myös puolustusalan ”**minikoontiasetus**” on määrä hyväksyä viimeistään joulukuussa 2025. Tarkoituksena on tarjota parempia kannustimia investoimiselle puolustusteollisuuteen ennen seuraavaa monivuotista rahoituskehystä.

Tavoite:

Ehdotetaan, että vuoteen 2030 mennessä luodaan aidot EU:n laajuiset puolustustarvikemarkkinat, joilla sovelletaan yksinkertaistettuja ja yhdenmukaistettuja sääntöjä.

Välietapit:

1. Hyväksytään puolustusvalmiutta koskeva koontiasetus ja ”minikoontiasetus” – vuoden 2025 loppuun mennessä.
2. Viimeistellään sisämarkkinoita koskevat täydentävät lainsäädäntötoimet, erityisesti puolustusalan julkisia hankintoja ja alan tuotteiden EU:n sisäisiä siirtoja koskevien direktiivien arviointi – vuoden 2026 loppuun mennessä.

Tavoitteena EU:n laajuinen sotilaallisen liikkuvuuden alue

Sotilaallinen liikkuvuus on ratkaiseva edellytys Euroopan turvallisuuden ja puolustuksen sekä Ukrainalle annettavan EU:n tuen kannalta. Joukkojen ja sotilastarvikkeiden siirtäminen Euroopassa on edelleen liian hankalaa, kuten jäsenvaltioiden kesken toteutetut harjoitukset ovat osoittaneet. Vuonna 2024 vain puolet jäsenvaltioista täytti asiaa koskevan viiden työpäivän sitoumuksen kokonaisuudessaan. EU on yksilöinyt yli 500 hotspot-hanketta, joiden investointitarpeet ovat noin 100 miljardia euroa. Näitä hankkeita olisi priorisoitava, jotta voidaan poistaa keskeiset puutteet ja pullonkaulat neljällä ensisijaisella sotilaallisen liikkuvuuden käytävällä. Katkeamattomien ja yhteentoimivien Euroopan laajuisten liikenneverkkojen puute tekee EU:n itäsivustasta erityisen haavoittuvan. Jotta tällä saralla saadaan aikaan edistymistä, marraskuussa on määrä esittää kunnianhimoinen **sotilaallisen liikkuvuuden paketti**. Paketissa ehdotetaan muun muassa yhtenäistä sääntelykehystä, joka helpottaa Euroopassa tarvikkeiden, tavaroiden ja henkilöiden kuljettamista sotilas- tai pelastuspalvelutarkoituksiin, sekä kohdennettuja muutoksia voimassa olevaan EU:n lainsäädäntöön, jotta sotilaallisen liikkuvuuden vaatimukset voidaan ottaa paremmin huomioon kaksikäyttöinfrastruktuurissa.

Tavoitteet:

Ehdotetaan, että vuoden 2027 loppuun mennessä perustetaan tiiviissä koordinaatiossa Naton kanssa EU:n laajuinen sotilaallisen liikkuvuuden alue, jolla noudatetaan yhdenmukaistettuja sääntöjä ja menettelyitä. Alueen on määrä kattaa maakäytävien, lentoasemien, merisatamien ja tukielementtien verkosto, jonka avulla varmistetaan joukkojen ja sotilastarvikkeiden esteettömät kuljetukset kaikkialla unionissa ja parannetaan siviili-sotilaskuljetussuorituskykyjen saatavuutta.

Välietapit:

1. Esitellään sotilaallisen liikkuvuuden paketti – vuoden 2025 loppuun mennessä.
2. Määritetään ja priorisoidaan konkreettisia sotilaallisen liikkuvuuden hotspot-hankkeita sotilaallisen liikkuvuuden käytävien varrella – vuoden 2026 ensimmäiseen neljännekseen mennessä.
3. Lainsäätäjät hyväksyvät sotilaallisen liikkuvuuden paketin – vuoden 2026 loppuun mennessä.
4. Hyväksytään ja saatetaan toimintavalmiiksi uusi sotilaallisen liikkuvuuden osa Verkkojen Eurooppa -välineen puitteissa – vuoden 2027 loppuun mennessä.

Indikaattorit:

Ehdotetaan, että puolustusvalmiuden vuosikertomuksessa raportoidaan seuraavista seikoista: jäsenvaltioiden tekemät sitoumukset huolehtia siitä, että joukkojen ja tarvikkeiden siirtoluvat myönnetään mahdollisimman nopeasti (3–5 työpäivässä), EU:n varoin tuettujen hotspot-hankkeiden lukumäärä, maksettu osuus sotilaalliseen liikkuvuuteen osoitetusta Verkkojen Eurooppa -välineen budjetista ja EIP-ryhmän tukemien sotilaallisen liikkuvuuden hankkeiden lukumäärä.

Riittävät taloudelliset resurssit ja investoinnit

EU:n välineet, joilla tuetaan puolustusteollisuutta, ovat nykyisen monivuotisen rahoituskehysten puitteissa osoittaneet lisäarvonsa. **Euroopan puolustusrahas**to (EDF) on nyt kolmanneksi suurin puolustusalan tutkimus- ja kehitysinvestoija EU:ssa. **ASAP** ja **EDIRPA** osallistuvat rajallisilla summilla kriittisten puutteiden vähentämiseen, ja niiden avulla on saatu vivutettua yli 12 miljardin euron lisäinvestoinnit elinkeinoelämän toimijoilta ja jäsenvaltioilta. Heti kun **EDIP** on tullut voimaan, käytettävissä on uusia välineitä lisäsuorituskykyjen tuottamiseksi. Niihin kuuluvat muun muassa lippulaivahankkeet, kuten yhteistä etua koskeva eurooppalainen puolustushanke (EDPCI) ja eurooppalaista puolustusmateriaaliohjelmaa varten tarkoitettu rakenne (SEAP).

Kansallisen poikkeuslausekkeen aktivointi on antanut tähän mennessä 16 jäsenvaltiolle lisää finanssipoliittista liikkumavaraa kasvattaa puolustusmenojaan. **Euroopan turvallisuutta edistävän SAFE-välineen** yhteensä 150 miljardin euron määrärahat on jo kokonaan käytetty, kun 19 jäsenvaltiota on ilmoittanut hyödyntävänsä sitä. Lisäksi jäsenvaltiot ja alueet voivat koheesiopolitiikan välineiden väliarvioinnin jälkeen kohdentaa koheesiovaroja uudelleen puolustukseen liittyviin investointeihin, myös sotilaalliseen liikkuvuuteen, suuremman jouston sekä ennakko- ja yhteisrahoitusosuuksien ansiosta. Kohdennettua tukea saavat myös Ukraina, Venäjään ja Valko-Venäjään rajoittuvat EU:n alueet.

Komissio on esittänyt seuraavaa monivuotista rahoituskehystä varten **puolustus- ja avaruusalan määrärahojen huomattavaa lisäämistä**. Puolustus- ja avaruusosalalle on tarkoitus myöntää Euroopan kilpailukykyrahaston puitteissa 131 miljardin euron osuus, jotta voidaan tukea jäsenvaltioiden pitkän aikavälin toimia puolustusvalmiuden saavuttamiseksi. Kaksikäyttötoimia voitaisiin tukea Horisontti Eurooppa -puiteohjelman yhteydessä 175 miljardin euron määrärahoihin. Euroopan innovaationeuvosto voisi tukea kriittisiin teknologioihin liittyvää innovointia, jossa painopiste on puolustussovelluksissa. Lisäksi **sotilaallisen liikkuvuuden** määrärahoja nostettaisiin (jo aikaistetuista ja vuoden 2024 alussa kokonaisuudessaan kohdennetuista) 1,76 miljardista eurosta 17,65 miljardiin euroon.

Yhtä tärkeää on kanavoida yksityisiä pääomavirtoja puolustusosalalle. Edistymisen **säästö- ja investointiunionin** luomisessa Eurooppaan auttaa myös kanavoimaan pitkäaikaista yksityistä pääomaa puolustusalan investointeihin, innovointiin ja infrastruktuuriin. **EIP-ryhmä** on hiljattain lisännyt huomattavasti rahoitusta, jota se myöntää puolustukseen liittyville hankkeille, myös infrastruktuurihankkeille, jotta se voi entistä vahvemmin tukea Euroopan puolustusteollisuutta ja edistää EU:n puolustuskyvyn ja teknologisten prioriteettien rahoittamista. Tämä antaa vahvan signaalin markkinoille.

Tavoitteet:

Ehdotetaan, että kannustetaan lisäämään voimakkaasti yksityisiä ja julkisia puolustusinvestointeja ja tehdään EU:n rahoittamasta tuesta mahdollisimman tehokasta ja vaikuttavaa.

Välietapit:

1. Perustetaan yhdessä EIP:n/EIR:n kanssa enintään miljardin euron holdingrahasto, jolla tuetaan puolustukseen liittyvien scaleup-yritysten ja hankkeiden nopeaa kasvua – vuoden 2026 ensimmäiseen neljännekseen mennessä.
2. Hyväksytään uudet monivuotisen rahoituskehyksen välineet ja saatetaan ne toimintavalmiiksi – vuoden 2027 loppuun mennessä.
3. Siirretään vähintään 50 prosenttia SAFE-lainoista jäsenvaltioille – vuoden 2028 kolmanteen neljännekseen mennessä.

Indikaattorit:

Puolustusvalmiuden vuosikertomukseen voisi sisältyä indikaattoreita, jotka koskevat puolustusalan osuutta julkisen ja yksityisen sektorin yhteisinvestoinneista ja EIP-ryhmän turvallisuus- ja puolustusosalalle antaman tuen vuotuista kehitystä.

8 – Tiekartta vuoteen 2030

Euroopan on toimittava nopeasti vastatakseen eskaloituvaan uhkaan. Jäsenvaltiot ovat kääntäneet isommalle vaihteelle: puolustukseen investoidaan nyt voimakkaasti. SAFE-asetus hyväksyttiin ennätysajassa, ja SAFE-välineen koko 150 miljardin euron määrärahoille on jo käyttäjä. Puolustusvalmiutta koskeva koontiasetus on nähnyt päivänvalon. Pyörät on laitettu pyörimään. Kun tiedetään, että on kiire, EU:ssa saadaan tuloksia aikaan.

Uskottavan puolustusvalmiuden luominen EU:lle viidessä vuodessa on kaikilla mittareilla kunnianhimoinen päämäärä. Se on kuitenkin saavutettavissa, kunhan tavoitteet ovat selkeät, käytettävissä on tarvittavat resurssit, toimia koordinoidaan ja määräaikoja noudatetaan tarkasti.

Euroopan menestyksekkäimmät hankkeet eli sisämarkkinat ja euro on toteutettu tällä tavoin eri vaiheisiin jakautuvan monivuotisen ohjelman ja prosessia edistävän jatkuvan poliittisen ohjauksen pohjalta. Euroopan puolustuspolitiikan edistymistä on ohjattava samalla logiikalla.

Tässä tiekartassa asetetaan selkeät tavoitteet vuodelle 2030, määritetään osa-alueet, joilla tarvitaan nopeita ja pitkäjänteisiä toimia, ja asetetaan konkreettisia yhteisiä välietappeja.

Muutosvoiman ylläpitämiseksi Eurooppa-neuvoston on tarpeen antaa säännöllistä poliittista ohjausta, seurattava edistystä vuositasolla ja annettava suosituksia prioriteettitoimista.

Euroopan on sovittava hankkeista, investoinneista ja sopimuksista jo nyt, jotta se olisi valmiudessa vuoteen 2030 mennessä.

Euroopan komissio ja korkea edustaja pyytävät Eurooppa-neuvostoa hyväksymään tähän tiekarttaan sisältyvät keskeiset ehdotukset ja antamaan poliittiset suuntaviivat, jotta valmius saavutetaan ehdotettujen välietappien kautta vuoteen 2030 mennessä.